نامه به سر دبیر

ارتباط هوش هیجانی و هوش شناختی با پیشرفت تحصیلی

حمیدرضا محبوبی، مریم یزدان پرست*، ابراهیم طالبی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ مهر ۱۳۹۳؛ ۱٤(۷): ٦٥٩ تا ٦٦٠

مقدمه

با توجه به اهمیت هوش هیجانی بر مسائل زندگی مطالعه حاج باقری و همکاران را که با هدف بررسی هوش هیجانی دانشجویان علوم پزشکی کاشان و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی در سال ۹۱ صورت گرفته است، مورد بررسی قرار داده شد(۱). در این مطالعه ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی مد نظر قرار گرفته است. هوش هیجانی مجموعه‌ای از توانایی‌های شناختی و هیجانی به هم پیوسته است که به فرد کمک می‌کند تا با برقراری توازن میان افکار و هیجان‌های خود تصمیم‌گیری‌های صحیح داشته باشد(۲). همچنین شامل توانایی کنترل هیجانات در خود و شناخت هیجانها در دیگران، پذیرش دیدگاه سایر افراد و کنترل روابط اجتماعی می‌باشد(۳). در نتیجه لازم است در بررسی پیشرفت تحصیلی، یادگیری مهارت‌های لازم جهت مقابله با مشکلات، کنترل روابط احساسی و موفقیت‌های کاری به طور هم‌زمان هوش هیجانی (EQ) و هوش شناختی (IQ) نیز در نظر گرفته شود.

یکی از نکاتی که در تفسیر نتایج این مطالعه باید مد نظر قرار بگیرد این مسأله است که این مطالعه بر روی دانشجویان دوره کارشناسی و دکترای حرفه‌ای انجام شده است. با توجه به سیستم پذیرش دانشجوی رشته‌های علوم پزشکی در دانشگاه‌های دولتی به نظر می‌رسد کسانی که در این دانشگاه‌ها پذیرفته می‌شوند از هوش هیجانی قابل قبولی برخوردار بوده باشند. به عبارتی افرادی که از هوش هیجانی بالا و قدرت حل مسأله بالا برخوردار نباشند به احتمال زیادی پیشرفت تحصیلی خوبی در مقاطع قبل از ورود به دانشگاه نداشته‌اند و این مسأله آنها را از ورود به دانشگاه باز می‌دارد. بنابراین اگرچه نتایج این مطالعه از جهت ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان بسیار کمک‌کننده است اما مطالعات دیگری بر روی ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی در دوره‌های قبل از دانشگاه نیز ضروری به نظر می‌رسد. علاوه بر آن باید این نکته را در تفسیر نتایج مطالعه حاج باقری و همکاران مد نظر قرار داد که ممکن است عدم یافتن ارتباط معنادار ناشی از نزدیک بودن هوش هیجانی در افراد مورد مطالعه باشد.

علاوه بر آن به علت تأثیر اختلالات روانی بر هوش هیجانی بهتر بود که معیارهای خروج مطالعه را تعریف کرده و دانشجویان مبتلا به هر گونه اختلال روانی از جمله استرس، افسردگی و بیش فعال را از مطالعه حذف یا به طور همزمان

* **نویسنده مسؤول:** مریم یزدان‌پرست، دانشجوی پزشکی، عضو مرکز تحقیقات بیماری‌های عفونی و گرمسیری، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.
m.yazdanparast@ymail.com
دکتر حمیدرضا محبوبی، پزشک عمومی، عضو مرکز تحقیقات بیماری‌های عفونی و گرمسیری، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران. دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
(hamidrezamahboobi@yahoo.com)؛ ابراهیم طالبی، کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی، گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه یزد، یزد، ایران.
(ebitalebi2008@gmail.com)

تاریخ دریافت : ۹۲/۱۲/۱۷، تاریخ اصلاحیه: ۹۳/۶/۳، تاریخ پذیرش: ۹۳/۶/۴

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-12]

اختلالات رفتاری در دانشجویان را بررسی می‌کردند.

منابع

1. Adib-Hajbaghery M, Lotfi M. [The Association of Emotional Intelligence with Academic Achievement and Characteristics of Students of Kashan University of Medical Sciences]. Iranian Journal of Medical Education. 2013; 13(9): 703-710. [Persian]
2. Ciarrochi J, Deane FP, Anderson S. Emotional intelligence moderates the relationship between stress & mental health. personality & individual differences. 2002; 32(2): 197-209.
3. Mayer JD, Caruso DR, Salovey P. Emotional intelligence meets traditional standards for an intelligence. Intelligence. 2000; 27(4): 267-293.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-12]

The relationship of emotional and cognitive intelligence with educational development

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-12]